

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 16.10. 2019 р.

**СУЧАСНІ НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ
КОРЕКЦІЙНОЇ ОСВІТИ**

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки магістра

Спеціальності 016 Спеціальна освіта

Освітньо-професійної програми Корекційна психопедагогіка
(олігофренопедагогіка)

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти" підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта, за освітньо-професійною програмою Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка)

Розробник: В.Ф. Сергєєва, кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензент: Фасолько Т.С. – завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол 1 від 11 вересня 2019 р.

Завідувач кафедри: _____ (Кузава І.Б.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи

протокол № 1 від 18.09 2019р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (В.З. Антонюк)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 016 Спеціальна освіта о/п Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка) Магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Рік навчання 1
		Семестр 10-ий (1)
		Лекції 24 год.
		Практичні 30 год.
		Лабораторні -
		Індивідуальні -
ІНДЗ: є		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Програма вивчення навчальної дисципліни "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти" складена відповідно до освітньо-професійної програми Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка) підготовки магістрів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта.

З метою забезпечення рівного доступу до освіти дітей з особливими потребами, їх ранньої соціальної адаптації, найбільш повного розкриття потенціалу дітей та створення умов для здійснення індивідуального та диференційованого підходу у навчанні в мережі загальноосвітніх навчальних закладах створюються спеціальні та інклюзивні класи, функціонують школиінтернати. Наразі в Україні впроваджуються різні форми та підходи до навчання дітей з особливими потребами, що обумовлює актуальність вивчення правового та соціального забезпечення корекційної освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є відносини, що виникають в процесі впровадження корекційної освіти в Україні та їх правове забезпечення.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із: загальними засадами соціального та правового забезпечення корекційної освіти, міжнародно-правовим регулюванням права на освіту дітей з особливими потребами, правовим регулюванням окремих форм корекційної освіти в Україні та системою діючої державної допомоги дітям, що мають психічні та (або) фізичні порушення.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти" є: поглиблений аналіз студентами проблем правового та соціального забезпечення корекційної освіти в Україні, набуття теоретичних знань та практичних навиків у сфері впровадження корекційної освіти в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти" базується на знаннях студентів з педагогіки, психології, корекційної педагогіки, основ правознавства та тісно пов'язано з такими дисциплінами підготовки магістра спеціальності 016 Спеціальна освіта освітньо-професійної програми Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка), як "Інноваційна діяльність організатора спеціальної освіти", "Організація педагогічного процесу у корекційній освіті", "Організація та управління корекційно-реабілітаційною діяльністю".

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Професійна компетентність фахівця з спеціальної освіти – це відносно стала структура професійної самосвідомості й інтегральна характеристика діяльності фахівця, яка полягає у володінні ним достатнім обсягом фахових знань, умінь та навичок, професійно значущими особистісними якостями і вміннями, що забезпечують успішне виконання професійних функцій у соціально визнаній і зафіксованій суспільством сфері спеціальної освіти.

Результатами вивчення дисципліни мають стати такі сформовані в здобувачів вищої освіти професійні компетентності:

загальні, що мають універсальний характер, не прив'язаний до предметної діяльності:

- здатність оперувати та застосовувати понятійний апарат, об'єкт, предмет, завдання, наукові методи дослідження навчальної дисципліни, використовувати міждисциплінарні зв'язки під час її вивчення, володіти принципами побудови науки, що вивчається; мати чіткі уявлення про історичний аспект її становлення;

- здатність застосовувати базові знання в галузі фахових наук для засвоєння загальнопрофесійних дисциплін;

- здатність до особистісної й професійної самоактуалізації й самореалізації в професійному середовищі на засадах високої світогляднометодологічної культури, цілісного осягнення генезису освіти як інституту в історичному контексті, національних аспектів філософії освіти;

- готовність до встановлення співвідношення ролі науки в розвитку цивілізації, цінності наукової раціональності та її історичних типів, знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції тощо;

- здатність до пошуку, обробки й використання інформації в складних інформаційних системах, її інтерпретації та використання з професійною метою;

- здатність вільно орієнтуватися в стрімкому потоці наукової інформації, вести особистий науковий пошук;

- готовність оцінювати та коректувати безпеку освітньо-корекційного процесу, забезпечувати заходи з охорони праці в процесі роботи за фахом, проводити аналіз умов праці за показниками чинників виробничого середовища, виявляти потенційні джерела небезпечних і шкідливих явищ, причини виробничого травматизму, професійних захворювань;

- здатність вільно орієнтуватися в теоретичних та практичних аспектах корекційної освіти, критеріях та рівнях професіоналізму фахівця тощо;

- готовність майбутнього фахівця з корекційної освіти до постійної самоактуалізації, мотивації високих досягнень, прагнення високих професійних результатів, життєвих успіхів;

- готовність самостійно освоювати нові науково-педагогічні та оздоровчі теорії;

- здатність до креативного мислення, набуття гнучкого образу мислення, який дозволяє розуміти та розв'язувати соціальні, медичні, педагогічні тощо проблеми, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових компетенцій у галузі корекційно-реабілітаційної діяльності та здоров'я людини;

- здатність до наукового аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;

- готовність до організації дослідно-експериментальної та дослідницької роботи у сфері корекційної освіти та здоров'я людини, апробації та представлення її результатів у публікаціях.

Спеціальні або **фахові**, які визначають профіль освітньої програми та кваліфікацію випускника:

- здатність розуміння та реалізації стратегічних пріоритетів (завдань) розвитку системи корекційної освіти;

- здатність володіти знаннями законодавчої бази у галузі освіти (дошкільної, загальної середньої);

- здатність володіти знаннями основних понять та категорій соціального і правового забезпечення корекційної освіти;

- здатність володіти знаннями міжнародно-правового регулювання права на освіту дітей з особливими потребами;

- готовність аналізувати міжнародні законодавчі документи та документи Українського законодавства щодо соціально-правового захисту дітей та осіб з різними порушеннями (нозологіями) психофізичного розвитку розумовою відсталістю;

- здатність володіти принципами державної допомоги особам (дітям) з психічними та (або) фізичними порушеннями;

- готовність здійснювати корекційну освіту на засадах загальноприйнятих принципів державної політики у сфері соціального захисту;

- здатність розуміти права та обов'язки дітей з особливими освітніми потребами; осіб, які їх виховують;

- готовність оперувати положеннями нормативно-правових актів у галузі корекційної освіти;

- готовність організовувати освітній процес на засадах положень державних

нормативних документів у галузі корекційної освіти;

- готовність здійснювати правове регулювання індивідуальної форми навчання та роботи спеціальних класів (груп) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх закладах;
- здатність володіти знаннями щодо правових основ діяльності спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку;
- готовність здійснювати правове регулювання діяльності навчально-реабілітаційного центру;
- здатність володіти знаннями щодо правових засад інклюзивної освіти в Україні;
- готовність здійснювати правове регулювання діяльності інклюзивного ресурсного центру (ІРЦ);
- здатність здійснювати аналіз правових відносин в сфері корекційної освіти;
- здатність застосовувати правові норми у сфері регулювання корекційної освіти;
- здатність керуватись у власній професійній діяльності посадовими обов'язками, кодексом законів про працю тощо;
- готовність реалізувати нормативно-правові засади кадрової політики в системі корекційно-реабілітаційної діяльності;
- готовність надавати консультативні послуги особам (дітям) з психічними та (або) фізичними порушеннями та членам їхніх родин;
- готовність виконувати функції соціального і правового захисту у роботі з родинами, які виховують дитину з особливими освітніми потребами.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна програма курсу розрахована на 150 годин (упродовж 10 семестру для денної форми навчання). Із них: лекцій – 24 години, практичних занять – 30 годин, самостійної роботи – 88 годин, консультацій – 8 годин.

Видом контролю є екзамен. На вивчення дисципліни за вимогами кредитно-модульної системи відводиться 5 кредитів ECTS.

Програма навчальної дисципліни складається з **трьох модулів**.

У межах **першого модуля** передбачено **два змістові модулі**.

Змістовий модуль 1. Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти.

В межах першого змістового модуля розглядаються такі теми:

Тема 1. Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти
Поняття та значення корекційної освіти.

Категорії дітей з особливими потребами.

Система корекційної освіти в Україні.

Нормативно-правові акти, що регулюють освіту дітей з особливими потребами.

Соціальний захист дітей з особливими потребами.

Право на соціальний захист дітей-інвалідів.

Тема 2. Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами

Загальні міжнародні документи про права людини та право на освіту.

Спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.

Гарантування міжнародними актами права на рівний доступ до освіти дітей з особливими потребами.

Змістовий модуль 2. Особливості правового регулювання окремих форм корекційної освіти.

В межах другого змістового модуля студенти вивчають наступні теми:

Тема 3. Правове регулювання індивідуальної форми навчання

Поняття та значення індивідуальної форми навчання.

Право на індивідуальну форму навчання та порядок зарахування дітей.

Організація індивідуальної форми навчання.

Тема 4. Спеціальні класи (групи) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах

Мета створення спеціальних класів (груп) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.

Зарахування учнів та комплектування спеціальних класів (груп).

Організація навчально-виховного процесу у спеціальних класах (групах).

Тема 5. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх закладів (дошкільної освіти, загальної середньої освіти) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку

Правові основи діяльності спеціальних закладів дошкільної освіти, загальноосвітніх шкіл, для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.

Види, структура спеціальних закладів дошкільної освіти, шкіл (шкіл-інтернатів) та строки навчання.

Зарахування та добір дітей для навчання у спеціальних закладах дошкільної освіти, школах (школах-інтернатах).

Учасники навчально-виховного та реабілітаційного процесу.

Управління спеціальним закладом дошкільної освіти, спеціальною школою.

Організація діяльності спеціального закладу дошкільної освіти, спеціальної школи (школи-інтернату) та соціальний захист вихованців.

Організація навчально-виховного процесу в спеціальному закладі дошкільної освіти, спеціальній школі (школі-інтернаті).

Особливості навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних освітніх закладах різних видів.

Тема 6. Правове регулювання діяльності навчально-реабілітаційного центру (НРЦ)

Правовий статус навчально-реабілітаційного центру (НРЦ).

Структура Центру та умови зарахування дітей з особливими освітніми потребами до Центру.

Організація реабілітаційного процесу в навчально-реабілітаційному центрі (НРЦ).

Тема 7. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Україні. Правові аспекти діяльності інклюзивних ресурсних центрів.

Поняття та значення інклюзивної освіти.

Організація інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.

Корекційна спрямованість інклюзивної освіти.

Інклюзивний ресурсний центр (ІРЦ). Правове забезпечення його організації й діяльності.

Організація надання психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.

Тема 8. Правові основи діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих освітніх умов

Школа соціальної реабілітації.
 Порядок зарахування учнів (вихованців) до школи та їх відрахування.
 Організація навчально-виховного процесу у школі соціальної реабілітації.
 Професійне училище соціальної реабілітації.

Головна спрямованість **другого модуля** (навчальний проект) полягає у формуванні творчого розуміння і розв'язання проблем університетської освіти.

Третій модуль передбачає здійснення контролю з кожного змістового модуля з метою з'ясування рівня засвоєння студентами змісту конкретного модуля.

Таблиця 2

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти					
<i>Тема 1.</i> Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти	15	2	2	10	1
<i>Тема 2.</i> Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами	21	4	4	12	1
<i>Разом за модулем 1</i>	36	6	6	22	2
Змістовий модуль 2. Особливості правового регулювання окремих форм корекційної освіти					
<i>Тема 3.</i> Правове регулювання індивідуальної форми навчання	17	2	4	10	1
<i>Тема 4.</i> Спеціальні класи (групи) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах	17	2	4	10	1
<i>Тема 5.</i> Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх закладів (дошкільної освіти, загальної середньої освіти) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку	21	4	4	12	1
<i>Тема 6.</i> Правове регулювання діяльності навчально-реабілітаційного центру (НРЦ)	17	2	4	10	1

Тема 7. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Україні. Правові аспекти діяльності інклюзивних ресурсних центрів.	21	4	4	12	1
Тема 8. Правові основи діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих освітніх умов	21	4	4	12	1
Разом за модулем 2	114	18	24	66	6
Всього годин:	150	24	30	88	8

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти (22 год.)

Тема 1. Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти (10 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Поняття та значення корекційної освіти.
2. Категорії дітей з особливими потребами.
3. Система корекційної освіти в Україні.
4. Нормативно-правові акти, що регулюють освіту дітей з особливими потребами.
5. Соціальний захист дітей з особливими потребами.

Завдання:

1. Порівняйте систему корекційної освіти в Україні та зарубіжній державі (державу на вибір студента).
2. Випишіть 15 прикладів актів, що регулюють освіту дітей з особливими потребами, і розташуйте їх в порядку юридичної сили.
3. Яким чином, на вашу думку, варто реформувати систему освіти в Україні для максимального врахування інтересів дітей з особливими потребами?
4. Опишіть систему соціального захисту дітей з особливими потребами в Україні.
5. Дослідіть соціальний захист дітей з особливими потребами в країнах ЄС (державу на вибір студента).
6. Права дітей-сиріт (право на житло, право на соціальну допомогу тощо).

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2019 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2019. – 82 с.
2. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 року (дата набуття чинності для України – 27.09.1991 року). Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 1990 р. – № 1. – С. 205.
3. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25.01.1996. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_135.
4. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
5. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – С. 380.
7. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
8. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
9. Про встановлення строку навчання у загальноосвітніх навчальних закладах для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 23

квітня 2003 р. № 585 (Із змінами, внесеними згідно з постановою КМ № 780 від 27.08.2010) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/585-2003-%D0%BF>.

10. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607 .URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>.

11. Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994 р. № 226 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/226-94-%D0%BF>.

12. Про затвердження Концепції соціальної адаптації осіб з розумовою відсталістю: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 619-р.URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/619-2004-%D1%80>.

13. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. N 848. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-2004-%D0%BF>.

14. Про поліпшення матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 1998 р. N 909. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/909-98-%D0%BF>.

15. Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступеня (початкова школа): Наказ МОН України від 21.07.2017 № 1081. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.

16. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.

17. Баєва Т.Ф. Корекційна педагогіка як галузь педагогічної науки / Т.Ф. Баєва // Освіта Донбасу. – 2011. – № 2 (145). – С. 57–65.

18. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки / О.В. Волошина. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. – 168 с.

19. Волошина О.В. Корекційна робота з дітьми з синдромом дефіциту уваги як нагальна потреба сучасної школи. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. Випуск 32 / О.В. Волошина. – Вінниця, 2010. – С. 257-261.

20. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія / М.О. Давидюк. – Вінниця: ТОВ "Фірма "Планер", 2011. – 205 с.

21. Дерев'янко Б.В. Надання освітніх послуг: правовий статус суб'єктів: монографія / Б.В. Дерев'янко. – Донецьк: Видавничий дім "Кальміус", 2011. – 336 с.

22. Ілляшенко Т.В. Інтеграція дітей з особливими освітніми потребами / Т.В. Ілляшенко // Директор школи. – 2009. – № 34. – С. 19-24.

23. Мельничук О.Ф. Поняття та види суб'єктів освітніх правовідносин / О.Ф. Мельничук // Держава і право. – 2011. – Вип. 51. – С. 51–56.

24. Освітнє право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. – Харків: Вид-во НУА, 2011. – 188 с.

25. Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, принятые Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994. – Киев, 2000. – 21 с.

26. Шаповал Р.В. Адміністративно-правове регулювання освітньої діяльності в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харківський національний університет внутрішніх справ / Р.В. Шаповал. – Харків, 2011. – 372 с.

Тема 2. Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами (12 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Загальні міжнародні документи про права людини та право на освіту.
2. Спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.
3. Гарантування міжнародними актами права на рівний доступ до освіти дітей з особливими потребами.

Завдання:

1. Які категорії дітей вважаються такими, що потребують корекційної освіти в міжнародній практиці.
2. Порівняйте розуміння «права на освіту» в міжнародних документах про права людини.
3. Випишіть спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.

4. Які права гарантовані Конвенцією про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010).
5. Проаналізуйте Конвенцію ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р.

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2016. – 82 с.
2. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. // Офіційний вісник України. 2008. – № 93. – С. 3103.
3. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 року (дата набуття чинності для України – 27.09.1991 року) // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 1990. – № 1. – С. 205.
4. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25.01.1996. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_135.
5. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
6. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
7. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 03.01.1976 р. // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2002. – № 2.
8. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. // Відомості Верховної Ради. – 2017. № 38-39. – С. 380.
9. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
10. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
11. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв. – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.
12. Курко М.Н. Адміністративно-правове регулювання вищої освіти в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харк. нац. ун-т внутр. справ / М.Н. Курко. – Харків, 2010. – 388 с.
13. Шаповал Р.В. Освітня діяльність в Україні: адміністративно-правове дослідження: Монографія / Р.В. Шаповал. – Харків: Золота миля, 2011. – 347 с.

Змістовий модуль 2. Особливості правового регулювання окремих форм корекційної освіти (66 год)

Тема 3. Правове регулювання індивідуальної форми навчання (10 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Поняття та значення індивідуальної форми навчання.
2. Право на індивідуальну форму навчання.
3. Порядок зарахування дітей на індивідуальну форму навчання.
4. Організація індивідуальної форми навчання.

Завдання:

1. Яке значення індивідуальної форми навчання?
2. Опишіть хто має право на індивідуальну форму навчання.
3. Напишіть план індивідуального навчання.
4. Яким чином організовується індивідуальне навчання в зарубіжних державах (держава на вибір студента).

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2018 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2018. – 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – С. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 28. – С. 230.
6. Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступеня (початкова школа): Наказ МОН України від 21.07.2017 № 1081. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.

7. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.

8. Про затвердження Положення про логопедичні пункти системи освіти: Наказ Міністерства освіти України №135 від 13.05.1993р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0059-93>.

9. Про затвердження Положення про шкільну психолого-медико-педагогічну комісію: Наказ Міністерства освіти і науки України № 278 від 20.08.1996 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0518-96>.

10. Про навчальні плани та організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 14.06.2017 № 1/9-325. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56158/.

11. Про забезпечення права на освіту дітям з особливими освітніми потребами, з числа переселенців із місць проведення антитерористичної операції; Лист Міністерства № 1/9-430 від 28.08.2014 р. до листів Міністерства освіти і науки України від 25.06.2014 № 1/9-335 та від 13.08.2014 № 1/9-413. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/2775->.

12. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв. – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.

13. Ракша Н.С. Адміністративно-правове забезпечення права громадян на освіту: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Донецький юридичний ін-т Луганського держ. ун-ту внутр. справ / Н.С. Ракша. – Донецьк, 2006. – 204 с.

14. Шаповал Р.В. Адміністративно-правове регулювання освітньої діяльності в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харківський національний університет внутрішніх справ / Р.В. Шаповал. – Харків, 2011. – 372 с.

Тема 4. Спеціальні класи (групи) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах (10 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Мета створення спеціальних класів (груп) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.

2. Зарахування учнів та комплектування спеціальних класів (груп).

3. Організація навчально-виховного процесу у спеціальних класах (групах).

Завдання:

1. Опишіть позитивні та негативні аспекти створення спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.

2. Які вимоги до педагога у спеціальних класах для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.

3. Які діти зараховуються до спеціальних класів?

4. Які права у дітей, що навчаються у спеціальних класах?

5. Дослідіть, чи формуються спеціальні класи у зарубіжних країнах.

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.

2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення: 05.02.2018).

3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174. (дата звернення: 05.02.2018).

4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. Відомості Верховної Ради. 2017. № 38-39. ст. 380.

5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 28. Ст. 230.

6. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/ (дата звернення: 05.02.2018).

7. Про затвердження Положення про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2010 р. № 1224. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1412-10> (дата звернення: 05.02.2018).

8. Про навчальні плани та організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 14.06.2017 № 1/9-325. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56158/ (дата звернення: 05.02.2018).

9. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв. – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.

10. Дерев'янко Б.В. Надання освітніх послуг: правовий статус суб'єктів: монографія / Б.В. Дерев'янко. – Донецьк: Видавничий дім «Кальміус», 2011. – 336 с.
11. Шаповал Р.В. Правове регулювання освіти в Україні / Р.В. Шаповал // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 1110–1115.

Тема 5. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх закладів (дошкільної освіти, загальної середньої освіти) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (12 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Правові основи діяльності спеціальних закладів дошкільної освіти, загальноосвітніх шкіл, для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.
2. Види, структура спеціальних закладів дошкільної освіти, шкіл (шкіл-інтернатів) та строки навчання.
3. Зарахування та добір дітей для навчання у спеціальних закладах дошкільної освіти, школах (школах-інтернатах).
4. Учасники навчально-виховного та реабілітаційного процесу.
5. Управління спеціальним закладом дошкільної освіти, спеціальною школою.
6. Організація діяльності спеціального закладу дошкільної освіти, спеціальної школи (школи-інтернату) та соціальний захист вихованців.
7. Організація навчально-виховного процесу в спеціальному закладі дошкільної освіти, спеціальній школі (школі-інтернаті).
8. Особливості навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних освітніх закладах різних видів.

Завдання:

1. Проаналізуйте нормативно правові акти, що регулюють діяльність спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.
2. Складіть порівняльну таблицю видів та умов навчання в спеціальних закладах дошкільної освіти або спеціальних школах.
3. Розкрийте особливості зарахування та набору дітей для навчання в спеціальних закладах дошкільної освіти або у спеціальних школах.
4. Які права учасників навчально-виховного та реабілітаційного процесу?
5. Які особливості організації навчально-виховного процесу в спеціальній школі?
6. Складіть порівняльну таблицю навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних школах.

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2019 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2019. – 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – С. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 28. – С. 230.
6. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
7. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
8. Про затвердження Державної цільової соціальної програми реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 1242. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1242-2007%D0%BF>.
9. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа): Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 № 80 (із змінами). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>.

10. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Спільний наказ Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерство соціальної політики України № 995/557 від 10.09.2012 р. зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 20.09.2012 № 1629/21941. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12>.

11. Про діяльність санаторних та спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2013 № 1723. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/>.

12. Про розроблення навчального забезпечення для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.10.2013 № 1517. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/>.

13. Про затвердження Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.09.2008 р. № 852. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1219-08>.

14. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв . – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.

15. Концепція спеціальної освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в найближчі роки та на перспективу / За ред. В. І. Бондаря, Л. С. Вавіної. – К., 1996. – 36 с.

Тема 6. Правове регулювання діяльності навчально-реабілітаційного центру (НРЦ) (10 год.)

Підготуйтесь до обговорення таких питань:

1. Правовий статус навчально-реабілітаційного центру (НРЦ).
2. Структура Центру та умови зарахування дітей з особливими освітніми потребами до Центру.
3. Організація реабілітаційного процесу в навчально-реабілітаційному центрі (НРЦ).

Завдання:

1. Які складові правового статусу навчально-реабілітаційного центру (НРЦ)
2. Які права та обов'язки у дітей, що перебувають в навчально-реабілітаційному центрі (НРЦ) ?
3. Які права та обов'язки працівників в навчально-реабілітаційному центрі (НРЦ) ?
4. Які нормативні акти регулюють організацію навчально-реабілітаційного центру (НРЦ) ?

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2019 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2019. – 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – С. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 28. – С. 230.
6. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
7. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
8. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. N 848. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-2004-%D0%BF>.
9. Про розроблення корекційно-розвиткового та методичного забезпечення спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.01.2015 № 44. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/3465->.
10. Про затвердження Положення про навчально-реабілітаційний центр: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2012 р. № 920, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 вересня 2012 року за № 1502/21814. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1502-12>.
11. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв . – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.
12. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки / О.В. Волошина. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. – 168 с.
13. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія / М.О. Давидюк. – Вінниця: ТОВ "Фірма "Планер", 2011. – 205 с.

14. Кархут О.Я. Механізм правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти: теоретико-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова / О.Я. Кархут. – К., 2014. – 185 с.

15. Пантонюк Т. Основи корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник. 2-ге видання, доповнене і перероблене / Т. Пантонюк, О. Невмержицька, М. Пантонюк. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. – 324 с.

16. Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, принятые Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994 г. – Киев, 2000. – 21 с.

Тема 7. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Україні. Правові аспекти діяльності інклюзивних ресурсних центрів (12 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Поняття та значення інклюзивної освіти.
2. Організація інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.
3. Корекційна спрямованість інклюзивної освіти.
4. Інклюзивно-ресурсний центр.
5. Організація надання психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.

Завдання:

1. Які переваги та недоліки інклюзивної освіти?
2. Які нормативно-правові акти регулюють організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах?
3. Які нормативно-правові акти регулюють створення Інклюзивно-ресурсних центрів?
4. Які права учнів, що навчається в рамках інклюзивної освіти?
5. Які права педагогів та працівників при наданні психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.
6. Складіть індивідуальний навчальний план для дитини з особливими освітніми потребами

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2019 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2019. – 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – С. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 28. – С. 230.
6. Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова КМУ від 9 серпня 2017 р. № 588. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/588-2017-%D0%BF>.
7. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова КМУ від 12 липня 2017 року № 545. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF>.
8. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/872-2011-%D0%BF>.
9. Концепція розвитку інклюзивної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 912 від 01.10.2010. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/.
10. Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.02.2015 № 104/52, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2015 року за № 224/26669. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0224-15>.
11. Про затвердження Плану заходів щодо впровадження інклюзивного навчання в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2015 року: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.07.2013 № 1034.
12. Про запровадження навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти»: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-456 від 18.06.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/29928/.
13. Організація навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-384 від 18.05.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/29627/.

14. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв. – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.
15. Концепція розвитку інклюзивної освіти // Дефектолог. – 2010. – № 3. – С. 3–5.
16. Освітнє право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. – Харків: Вид-во НУА, 2011. – 188 с.
17. Софій Н. Філософія інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні. Науково-методичний збірник до Всеукраїнської науково-практичної конференції / Н. Софій, Ю. Найда. – Київ, 2007. – С. 7-14.

Тема 8. Правові основи діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих освітніх умов (12 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Школа соціальної реабілітації.
2. Порядок зарахування учнів (вихованців) до школи та їх відрахування.
3. Організація навчально-виховного процесу у школі соціальної реабілітації.
4. Професійне училище соціальної реабілітації.

Завдання:

1. Які відмінні особливості школи соціальної реабілітації від загальноосвітньої школи?
2. Опишіть порядок зарахування учнів до школи соціальної реабілітації.
3. Які нормативно-правові акти регулюють організацію навчання у школі соціальної реабілітації?
4. Які нормативно-правові акти регулюють створення професійних училищ соціальної реабілітації?
5. Які права та обов'язки учнів в установі соціальної реабілітації?
6. Які права та обов'язки педагогів і працівників у закладі соціальної реабілітації?

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2019 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2019. – 82 с.
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – С. 380.
3. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 28. – С. 230.
4. Про організацію діяльності загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації: Постанова Кабінету Міністрів України № 734 від 08.08.2012 (Положення про школу соціальної реабілітації, Положення про професійне училище соціальної реабілітації). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/734-2012-%D0%BF>.
5. Про затвердження Інструкції про медичне обстеження дітей і підлітків, які направляються до загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.05.1997 р. № 137/131. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0328-97>.
6. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв. – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.
7. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки / О.В. Волошина. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. – 168 с.
8. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія / М.О. Давидюк. – Вінниця: ТОВ "Фірма "Планер", 2011. – 205 с.
9. Освітнє право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. – Харків: Вид-во НУА, 2011. – 188 с.
10. Пантонюк Т. Основи корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник. 2-ге видання, доповнене і перероблене / Т. Пантонюк, О. Невмержицька, М. Пантонюк. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. – 324 с.
11. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / В.І. Бондар (голов. ред.). – Луганськ: Альма-матер, 2003. – 436 с.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальне навчально-дослідне завдання є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студентів, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Індивідуальне

навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти" – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності. Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних та практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ з курсу "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти":

- конспект-презентація із теми (модуля) за заданим планом;
- конспект-презентація із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис;
- конспект першоджерела (базового дослідження з педагогіки);
- повідомлення з теми, рекомендованої викладачем;
- повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття у педагогіці, аналіз інформації, самостійні дослідження;
- науково-психологічне дослідження у вигляді реферату (охоплює зміст навчального курсу).

Тематика рефератів:

1. Система корекційної освіти в Україні.
2. Соціальний захист дітей з особливими потребами: нормативно-правове регулювання.
3. Права дітей-сиріт в Україні.
4. Права дітей, що мають порушення психофізичного розвитку, в Україні.
5. Права дітей, позбавлених батьківського піклування в Україні.
6. Система соціального захисту дітей з особливими потребами в Україні.
7. Види соціальних допомог для дітей-сиріт.
8. Загальні міжнародні документи про права людини та право на освіту.
9. Спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.
10. Гарантування міжнародними актами права на рівний доступ до освіти дітей з особливими потребами.
11. Право на індивідуальну форму навчання.
12. Організація індивідуальної форми навчання.
13. Правовий статус учасників навчально-виховного та реабілітаційного процесу.
14. Мета створення спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
15. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.
16. Правові основи діяльності спеціального закладу дошкільної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.
17. Організація навчально-виховного процесу в спеціальній школі.
18. Організація навчально-виховного процесу в спеціальному закладі дошкільної освіти.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ (МАХ = 40 БАЛІВ)								Модуль ний контроль (мах = 60 балів)	Загаль на кількі сть балів	
Модуль 1							Модуль 2 ІНДЗ	Модуль 3	100	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					МКР (1-3) по 20 балів		
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8	10		60
Пр 1	Пр. 2. 3	Пр. 4, 5	Пр. 6, 7	Пр. 8, 9	Пр. 10, 11	Пр. 12, 13	Пр. 14, 15			
2	4	4	4	4	4	4	4			

Система поточного й підсумкового контролю знань

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів здійснюється з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Реферативні дослідження, творчі завдання, конспекти-презентації, анотації прочитаної додаткової літератури, есе тощо, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ☐ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ☐ повний обсяг їх виконання;
- ☐ якість виконання навчальних завдань;
- ☐ самостійність виконання;
- ☐ творчий підхід у виконанні завдань;
- ☐ ініціативність у навчальній діяльності.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань, тестів або в режимі комп'ютерної діагностики.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Критерії оцінювання

90-100 балів ("відмінно") ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

82-89, 75-81 балів ("добре") ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. У відповіді студента наявні незначні помилки.

67-74, 66-60 балів ("задовільно") ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх за допомогою викладача.

59-1 балів ("незадовільно") виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка "незадовільно" ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Таблиця 6

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Баєва Т.Ф. Корекційна педагогіка як галузь педагогічної науки / Т.Ф. Баєва. // Освіта Донбасу. – 2011. – № 2 (145). – С. 57-65.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Науковий керівник А.М. Богуш. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
3. Бондар В.І. Спеціальна освіта в Україні: погляди в майбутнє / В.І Бондар. – К., 2004.
4. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв. – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.
5. Васильківська С. Індивідуальна соціально-педагогічна та медико-психологічна карта супроводу учня з особливими потребами / С. Васильківська // Дефектолог. – 2009. – № 3 (27). – С. 26-37.
6. Волошина О.В. Відхилення у поведінці учнів загальноосвітніх навчальних закладів як психолого-педагогічна проблема. Наукові записки. Серія: Педагогіка і психологія. Державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Випуск 29 / О.В. Волошина. – Вінниця, 2009. – С. 246-251.
7. Волошина О.В. Корекційна робота з дітьми з синдромом дефіциту уваги як нагальна потреба сучасної школи. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. Випуск 32 / О.В. Волошина. – Вінниця, 2010. – С. 257-261.
8. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки / О.В. Волошина. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. – 168 с.
9. Волошина О.В. Підготовка майбутніх учителів до інклюзивних форм роботи як нагальна потреба сучасної школи. Педагогіка вищої школи: методологія, теорія,

- технології. Теоретичний та науково-методичний часопис. Том 1 / О.В. Волошина. – Рівне, 2010. – С. 253-258. 73.
10. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія / М.О. Давидюк. – Вінниця: ТОВ "Фірма "Планер", 2011. – 205 с.
 11. Деревянко Б.В. Надання освітніх послуг: правовий статус суб'єктів: монографія / Б.В. Деревянко. – Донецьк: Видавничий дім "Кальміус", 2011. – 336 с.
 12. Деревянко Б.В. Правове регулювання господарської діяльності навчальних закладів: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.04 / Донецький юридичний інститут Міністерства внутрішніх справ України / Б.В. Деревянко. – Донецьк, 2014. – 504 с.
 13. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. // Офіційний вісник України. – 2008. – № 93. – С. 3103.
 14. Загородній С.А. Договір про професійну підготовку у вищому навчальному закладі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Харківський національний ун-т внутрішніх справ / С.А. Загородній. – Х., 2007. – 188 с.
 15. Зайцева И.А. Коррекционная педагогика / Под ред. В. С. Кукушина. Изд-е 2-е, перераб. и доп. / И.А. Зайцева, В.С. Кукушин, Г.Г. Ларин, Н.А. Румега, В.И. Шатохина. – Москва: Издательский центр "Март", 2004. – 352 с.
 16. Засенко В.В. Створення ресурсних центрів : посібник для батьків дітей з особливими освітніми потребами / В.В. Засенко, Н.З. Софійо / В.В. Засенко. – К.: ФО Придатченко П.М., 2007. – 216.
 17. Ілляшенко Т.В. Інтеграція дітей з особливими освітніми потребами / Т.В. Ілляшенко // Директор школи. – 2009. – № 34. – С. 19-24.
 18. Кархут О.Я. Механізм правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти: теоретико-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова / О.Я. Кархут. – К., 2014. – 185 с.
 19. Колишкін О.В. Корекційна освіта. Вступ до спеціальності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Колишкін. – Суми: Університетська книга, 2013. – 391 с.
 20. Колупасва А. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: навчально-методичний посібник / За заг. ред. Л. Даниленко / А. Колупасва, Ю. Найда, О. Таранченко, С. Єфімова, Н. Слободянюк, І. Луценко, Л. Будяк. – К., 2007. – 172 с.
 21. Колупасва А.А. Законодавчі та нормативно-правові основи здобуття освіти дітей з комбінованими вадами / А.А. Колупасва // Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору та інтелекту / за ред. В.І. Бондаря, Л.С. Вавіної, В.В. Тарасун. – К., 2008. – 248 с.
 22. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (Рим, 4.11.1950 р.). // Офіційний вісник України. – 2006. – № 32. – С. 2371.
 23. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2016. – 82 с.
 24. Концепція розвитку інклюзивної освіти // Дефектолог. – 2010. – № 3. – С. 3–5.
 25. Концепція спеціальної освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в найближчі роки та на перспективу / За ред. В.І. Бондаря, Л.С. Вавіної. – К., 1996. – 36 с.
 26. Курко М. Вища освіта в умовах глобалізації / М. Курко // Вісник академії управління МВС. – 2010. – № 3 (15). – С. 115–120.
 27. Курко М.Н. Адміністративно-правове регулювання вищої освіти в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харк. нац. ун-т внутр. справ / М.Н. Курко. – Харків, 2010. – 388 с.
 28. Липа В. Основы коррекционной педагогики / В. Липа. – Донецк: Лебідь, 2002. – 327 с.
 29. Лист МОН України № 2.5-281 від 05.02.2018 року "Роз'яснення щодо тривалості уроків в інклюзивних класах".
 30. Малофеев Н.Н., Шматко Н.Д. Базовые модели интегрированного обучения / Н.Н. Малофеев, Н.Д. Шматко // Дефектология. – 2008. – № 1. – С. 71-78.

31. Мельничук О.Ф. Поняття та види суб'єктів освітніх правовідносин / О.Ф. Мельничук // Держава і право. – 2011. – Вип. 51. – С. 51–56.
32. Мишина Г.А., Моргачева Е.Н. Коррекционная и специальная педагогика / Г.А. Мишина, Е.Н. Моргачева. – Москва: ФОРУМИНФРА – М, 2007. – 144 с.
33. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 03.01.1976 р. // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2002. – № 2.
34. Монаєнко А.О. Правове регулювання видатків на освіту та науку: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Державна податкова адміністрація України, Національний університет державної податкової служби України, Академія правових наук України, Науково-дослідний інститут фінансового права / А.О. Монаєнко. – Ірпінь, 2009. – 525 с.
35. Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.04.2017 № 635 "Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах".
36. Наказ МОН України від 03.05.2018 №447 "Про затвердження Примірною переліку обладнання для оснащення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів".
37. Наказ МОН України від 08.06.2018 № 609 "Про затвердження Примірною положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти".
38. Науково-практичний коментар до Закону України "Про вищу освіту" / за ред. чл.-кор. НАН України В.Ф. Опришка. – Київ: Парламентське вид-во, 2014. – 672 с.
39. Нестеренко П.В. Вищий навчальний заклад як суб'єкт цивільно-правової відповідальності / П.В. Нестеренко // Наук. вісн. Нац. акад. держ. податк. служби України. – 2005. – №5 (32). – С. 165-170.
40. Огаренко Є.А. Адміністративно-правове регулювання діяльності вищих навчальних закладів в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Класич. приват. ун-т / Є.А. Огаренко. – Запоріжжя, 2010. – 20 с.
41. Освітнє право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. – Харків: Вид-во НУА, 2011. – 188 с.
42. Пантонюк Т. Основи корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник. 2-ге видання, доповнене і перероблене / Т. Пантонюк, О. Невмержицька, М. Пантонюк. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. – 324 с.
43. Положення про спеціальну загальноосвітню школу-інтернат (школу) України для дітей з вадами або (та) розумового розвитку // В збірнику законодавчих та нормативних актів про освіту. – Вип. 2. – К., 2008.
44. Поляков М.В. Класичний університет. Еволюція, сучасний стан, перспективи / М.В. Поляков, В.С. Савчук – Київ: Генеза, 2004. – 416 с.
45. Порядок комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу // Нормативні документи. Для завідуючих ДНЗ / Упорядник Чала Т.Т. – Х.: Вид. група "Основа", 2007. – 528 с.
46. Права людини: знати, щоб захищати. Що треба знати про захист прав дітей з інвалідністю: методичний посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., – К.: ТОВ "Видавничий дім "Плеяди", 2015. – 52 с.
47. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 37-38. – Ст. 2004.
48. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №49. – Ст. 259.
49. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 28. – Ст. 230.
50. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – Ст. 380.
51. Ракша Н.С. Адміністративно-правове забезпечення права громадян на освіту: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Донецький юридичний ін-т Луганського держ. ун-ту внутр. справ / Н.С. Ракша. – Донецьк, 2006. – 204 с.

52. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: Монографія. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014 / Ю.М. Рашкевич. – 168 с.
53. Реабілітаційний супровід навчання неповносправних дітей: методичний посібник / Укл.: А. Луговський, М. Сварник, О. Падалка. – Львів: Колесо, 2008. – 144 с.
54. Реалізація оновленого змісту освіти дітей з особливими потребами: початкова ланка: Навчально-методичний посібник / Н.Б. Адамюк, Л.Є. Андрусишина, О.О. Базилевська та ін.; НАПН України, Ін-т спец. педагогіки; За ред. В.В. Засенка, А.А. Колупасвої, Н.О. Макарчук, В.І. Шинкаренко. – Київ, 2014. – 336 с.
55. Рішення Конституційного Суду України від 04.03.2004 р. № 5-рп/2004 у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України (справа про доступність і безоплатність освіти) // Офіційний вісник України. – 2004. – №11. – Ст. 674.
56. Романенко К.М. Конституційне право громадянина на освіту в Україні: стан і тенденції розвитку: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Запорізький національний університет / К.М. Романенко. – Запоріжжя, 2008. – 197 с.
57. Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, принятые Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994 г. – Киев, 2000. – 21 с.
58. Синьов В. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні / В. Синьов, А. Шевцов // Дефектологія. – 2004. – № 2.
59. Синьов В.М. Основи дефектології: Навч. посібник / В.М. Синьов, Г.М. Коберник. – Київ: Вища шк., 1994. – 143 с.
60. Софій Н. Філософія інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні: Науково-методичний збірник до Всеукраїнської науково-практичної конференції / Н. Софій, Ю. Найда. – Київ, 2007. – С. 7-14.
61. Соціально-правове забезпечення корекційної освіти: Методичний посібник для студентів зі спеціальності «Спеціальна освіта. – Ужгород: Редакційно-видавничий відділ ДВНЗ "УжНУ", 2018.
62. Специальная педагогика. / Под ред. Н.М. Назаровой. – Москва: Академия, 2000. – 519 с.
63. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / В.І. Бондар (голов. ред.). – Луганськ: Альма-матер, 2003. – 436 с.
64. Тищенко О.В. Правові проблеми укладення, зміни та припинення трудового договору з педагогічними працівниками середніх загальноосвітніх шкіл України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Київський університет імені Тараса Шевченка / О.В. Тищенко. – Київ, 2002. – 18 с.
65. Тонков Е.Е. Образовательное право: учебное пособие / Е.Е. Тонков А.А. Гусева. – Белгород: Белгород, 2014. – 110 с.
66. Фуряева Т.В. Интеграция особых детей в общество / Т.В. Фуряева // Педагогика. – 2006. – № 7. – С. 29-38.
67. Холковська І.Л. Корекційна педагогіка / І.Л. Холковська. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007. – 328 с.
68. Шаповал Р.В. Адміністративно-правове регулювання освітньої діяльності в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харківський національний університет внутрішніх справ / Р.В. Шаповал. – Харків, 2011. – 372 с.
69. Шаповал Р.В. Освітня діяльність в Україні: адміністративно-правове дослідження: Монографія / Р.В. Шаповал. – Харків: Золота миля, 2011. – 347 с.
70. Шаповал Р.В. Правове регулювання освіти в Україні / Р.В. Шаповал // Форум права. – 2011. – №1. – С. 1110-1115.
71. Шевчук Л.Е. Интегрированное обучение учащихся с особенностями развития в общеобразовательном учреждении / Л.Е. Шевчук // Дефектология. – 2004. – № 6. – С. 28-31.

72. Ягофаров Д.А. Правовое регулирование системы образования / Д.А. Ягофаров. – Москва: Москов. пед. гос. ун-т, 2004. – 211 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
2. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
3. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
4. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12> (дата звернення: 05.02.2018). 13. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.
5. Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні: Указ Президента України № 926/2010 від 30 вересня 2010 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/926/2010>.
6. Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями: Указ Президента України № 588/2011 від 19 травня 2011 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/588/2011>.
7. Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова КМУ від 9 серпня 2017 р. № 588. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/588-2017-%D0%BF>.
8. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова КМУ від 12 липня 2017 року № 545. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF>.
9. Про встановлення строку навчання у загальноосвітніх навчальних закладах для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585 (Із змінами, внесеними згідно з постановою КМ № 780 від 27.08.2010) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/585-2003-%D0%BF>.
10. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>.
11. Про організацію діяльності загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації: Постанова Кабінету Міністрів України № 734 від 08.08.2012 (Положення про школу соціальної реабілітації, Положення про професійне училище соціальної реабілітації). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/734-2012-%D0%BF>.
12. Про затвердження Державної цільової соціальної програми реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 1242. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1242-2007%D0%BF>.
13. Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994 р. № 226 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/226-94%D0%BF>.
14. Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2002 р. № 1243 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1243-2002-%D0%BF>.
15. Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших

- маломобільних груп населення на 2009-2015 роки "Безбар'єрна Україна": Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 р. № 784. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/784-2009-%D0%BF>.
16. Про затвердження Концепції соціальної адаптації осіб з розумовою відсталістю: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 619-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/619-2004-%D1%80>.
 17. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/872-2011-%D0%BF>.
 18. Про організацію діяльності загальноосвітніх шкіл соціальної реабілітації та професійних училищ соціальної реабілітації: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 1993 р. № 859. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/734-2012-%D0%BF>.
 19. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 848. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-2004-%D0%BF>.
 20. Про поліпшення матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 1998 р. № 909. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/909-98-%D0%BF>.
 21. Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступеня (початкова школа): Наказ МОН України від 21.07.2017 № 1081. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.
 22. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.
 23. Концепція розвитку інклюзивної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 912 від 01.10.2010. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/.
 24. Типові штатні нормативи загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ МОНмолодьспорту України №1205 від 06.12.2010 р., зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22.12.2010 р. за № 1308/18603. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1308-10>.
 25. Про затвердження Положення про логопедичні пункти системи освіти: Наказ Міністерства освіти України № 135 від 13.05.1993 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0059-93>.
 26. Про затвердження Положення про шкільну психолого-медико-педагогічну комісію: Наказ Міністерства освіти і науки України № 278 від 20.08.1996 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0518-96>.
 27. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа): Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 № 80 (із змінами). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>.
 28. Про розроблення корекційно-розвиткового та методичного забезпечення спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.01.2015 № 44. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/3465->.
 29. Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.02.2015 № 104/52, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2015 року за № 224/26669. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0224-15>.
 30. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня для дітей, які потребують корекції фізичного та

- (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України № 134 від 12.02.2015. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/46636/.
31. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування Спільний наказ Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерство соціальної політики України № 995/557 від 10.09.2012 р. зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 20.09.2012 № 1629/21941. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12>.
 32. Про організацію діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.06.2013 № 680. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj55X90pPZAhVOqaQKHbhlBiMQFggpMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimg%2Fzstored%2Ffiles%2F%25D0%D%25D0%25B0%25D0%25BA%25D0%25B0%25D0%25B7%2520680.doc&usg=AOvVaw04OW FUspSP1zj-EQ-8y6gb>.
 33. Про затвердження Плану заходів щодо впровадження інклюзивного навчання в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2015 року: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.07.2013 № 1034. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwjw0ois05PZAhUJ16QKHSieARwQFggmMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimg%2Fzstored%2Ffiles%2F%25D0%25BD%25D0%25B0%25D0%25BA%25D0%25B0%25D0%25B7%25201034.docx&usg=AOvVaw1U9lan9Ub-nUTfh6LgJqC3>.
 34. Про діяльність санаторних та спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2013 № 1723. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/>.
 35. Про розроблення навчального забезпечення для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.10.2013 № 1517. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/>.
 36. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа): Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 р. № 80. URL: http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/693/navchalni_plani11/.
 37. Про затвердження Плану заходів щодо виконання завдань і заходів Державної цільової програми на період до 2020 року: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2012 р. № 1063 URL: <http://osvita.ua/legislation/other/31489/>.
 38. Про затвердження Положення про навчально-реабілітаційний центр: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2012 р. № 920, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 вересня 2012 року за № 1502/21814. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1502-12>.
 39. Про затвердження Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.09.2008 р. № 852. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z121908>.
 40. Про затвердження Інструкції про медичне обстеження дітей і підлітків, які направляються до загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.05.1997 р. № 137/131. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0328-97>.
 41. Про затвердження Плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на 2009-2012 роки: Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.09.2009 р. № 855. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/4828/.

42. Про проведення дослідно-експериментальної роботи "Соціалізація особистості дитини в умовах реформованої спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.12.2009 р. № 1152. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwinhJDqtJbZAhVJLFAKHtO1Ce4QFggmMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimages%2Ffiles%2Fdoshtkilna-cerednya%2Fosoblyvipotreby%2Fnormat%2F1152.doc&usg=AOvVaw3XMJwZEO55Kz6bXHcV55Ey>.
43. Про затвердження типових штатів та штатних нормативів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.12.2008 р. № 1105. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1250-08>.
44. Про проведення експерименту щодо організації інтегрованого навчання осіб з особливими освітніми потребами у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації незалежно від форм власності та підпорядкування: Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.06.2008 р. № 587. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/30138/.
45. Про затвердження Інструкції про порядок оформлення особових справ неповнолітніх, які направляються до спеціальних загальноосвітніх шкіл та спеціальних професійних училищ для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.1994 р. № 362. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0031-95>.
46. Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями: Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.06.2011 р. № 568. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/588/2011>.
47. Про введення навчального предмету „Українська жестова мова” та внесення змін до Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.09.2009 р. № 852. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/4826/.
48. Про затвердження Положення про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2010 р. № 1224. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1412-10>.
49. Про Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах для навчання дітей з особливими освітніми потребами (за нозологіями) у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 03.07.2017 № 1/9-362. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqBM0APKNXJmOHR3T1N5NG8/view>.
50. Про навчальні плани та організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 14.06.2017 № 1/9-325. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56158/.
51. Щодо навчальної літератури для дітей з особливими освітніми потребами: Лист МОН України від 06.02.2017 № 1/9-63. URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2017-02-08/6837/1963.pdf>.
52. Про доступність дітей з особливими потребами до опорних навчальних закладів: Лист МОН України від 09.06.2016 № 1/9-293. URL: http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-0609/5629/lmon_293.pdf.
53. Про порядок нарахування та виплати грошової допомоги випускникам шкіл-інтернатів Лист МОН України від 21.04.2016 № 1/9-202. URL: http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-0427/5489/lmon_1_9-202.pdf.

54. Про запровадження навчальної дисципліни "Основи інклюзивної освіти": Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-456 від 18.06.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/29928/.
55. Організація навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-384 від 18.05.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/29627/.
56. Про організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2015/2016 навчальному році: Лист МОН України від 05.06.2015 № 1/9-280. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4065>.
57. Про забезпечення права на освіту дітям з особливими освітніми потребами, з числа переселенців із місць проведення антитерористичної операції; Лист Міністерства № 1/9-430 від 28.08.2014 р. до листів Міністерства освіти і науки України від 25.06.2014 № 1/9-335 та від 13.08.2014 № 1/9-413. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/2775->.

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. Поняття та значення корекційної освіти.
2. Категорії дітей з особливими потребами.
3. Система корекційної освіти в Україні.
4. Нормативно-правові акти, що регулюють освіту дітей з особливими потребами.
5. Соціальний захист дітей з особливими потребами: нормативно-правове регулювання.
6. Система соціального захисту дітей з особливими потребами в Україні.
7. Установи та органи влади, що надають соціальні послуги.
8. Види соціальних допомог для дітей-сиріт.
9. Загальні міжнародні документи про права людини та право на освіту.
10. Спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.
11. Гарантування міжнародними актами права на рівний доступ до освіти дітей з особливими потребами.
12. Які права гарантовані Конвенцією про права осіб з інвалідністю.
13. Основні положення Конвенції ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти.
14. Поняття та значення індивідуальної форми навчання.
15. Право на індивідуальну форму навчання.
16. Порядок зарахування дітей на індивідуальну форму навчання.
17. Організація індивідуальної форми навчання.
18. Мета створення спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
19. Зарахування учнів та комплектування спеціальних класів.
20. Організація навчально-виховного процесу у спеціальних класах.
21. Вимоги до педагога у спеціальних класах для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
22. Права та обов'язки дітей, що навчаються у спеціальних класах.
23. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.
24. Види, структура спеціальних шкіл (шкіл-інтернатів) та строки навчання.
25. Зарахування та добір дітей для навчання у спеціальних школах (школах-інтернатах).
26. Учасники навчально-виховного та реабілітаційного процесу. Управління спеціальною школою.
27. Організація діяльності спеціальної школи (школи-інтернату) та соціальний захист вихованців.
28. Організація навчально-виховного процесу в спеціальній школі (школі-інтернаті).
29. Особливості навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних школах (школах-інтернатах) різних видів.
30. Правовий статус Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
31. Структура Центру та умови зарахування дітей-інвалідів до Центру.
32. Організація реабілітаційного процесу в Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
33. Права та обов'язки у дітей, що перебувають у Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів?
34. Права та обов'язки працівників Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
35. Поняття та значення інклюзивної освіти.
36. Організація інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.
37. Корекційна спрямованість інклюзивної освіти.
38. Інклюзивно-ресурсний центр: нормативно-правові основи діяльності.
39. Організація надання психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.
40. Школа соціальної реабілітації: нормативно-правові основи діяльності.

41. Порядок зарахування учнів (вихованців) до школи соціальної реабілітації та їх відрахування.
42. Організація навчально-виховного процесу у школі соціальної реабілітації.
43. Професійне училище соціальної реабілітації: нормативно-правові основи діяльності.
44. Права та обов'язки учнів у школі та в училищі соціальної реабілітації.
45. Права та обов'язки педагогів і працівників у школі та в училищі соціальної реабілітації.